

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Of er een verschil is tussen Nederlands en Vlaams **misschien?**

(Bron: Nadelunch.com)

De Vlaamse tienermonnik Giel, die sinds twee weken in een Tibetaans klooster in India verblijft, moet zo snel mogelijk het **Tibetaans** onder de knie krijgen.

(Bron: Deredactie.be)

Jan Renkema is bij zijn afscheid als hoogleraar Tekstkwaliteit benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau.

(Bron: Eindhovens Dagblad)

Taaltip: *notie/notitie/nota van iets nemen*

PRAKTISCH. *Notitie nemen van* en *nota nemen van* zijn allebei mogelijk. *Notie nemen van* is niet juist.

Notitie en *nota* worden beide gebruikt in de betekenis 'aantekening'; vanuit die betekenis is de uitdrukking *notitie/nota nemen van* ontstaan. Daarnaast betekenen beide woorden 'rapport, verslag': 'We hebben er een notitie/nota over geschreven.' Er is wel een verschil: een nota is doorgaans officiëler en dikker dan een notitie. Ook kan *nota* nog 'rekening' betekenen.

Het woord *notie* betekent 'begrip, besef, idee'. Heel gebruikelijk is de uitdrukking *geen notie van iets hebben*: 'ergens niets van begrijpen', 'iets totaal niet beseffen'.

Van A4'tje tot Azerbeidzjaans en van zakjapanner tot zzp'er: als spelling- en dicteefan kun je niet zonder 5000 venijnige dicteewoorden.

Zeuren over taal

MENING. Stand-up comedian Nigel Williams [ergert zich](#) aan de focus op taal in België: "In geen enkel land wordt zoveel gezeurd over taal, terwijl de helft van de bevolking de standaardtaal amper machtig is."

Keineig is geen Geraardsbergs

FILMPJE. Robert De Hertog, zanger in het dialect van de Vlaamse stad Geraardsbergen, ergert zich aan het taaltje van jongeren. Daarom heeft hij het liedje '[Keineig is gieë Giesbaargs](#)' geschreven. Dankzij de ondertitels kunt u zijn tirade goed volgen.

Zingt De Hertog mannelijk Geraardsbergs? Dat zou kunnen, want mannen en vrouwen spreken in Geraardsbergen bepaalde klanken op een andere manier uit.

▶ [Aan-/afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via [Twitter \(@Taalpost\)](#).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Er dreigt in Nederland een groot **tekort aan leraren Nederlands**, Engels, Frans, Duits en klassieke talen. Het kabinet grijpt in en stelt vier miljoen euro ter beschikking.

(Bron: [ScienceGuide](#))

Er zijn nog vertalingen van de Bijbel nodig in 1919 talen. In het jaar 2025 moet voor elk van deze talen een goedlopend **bijbelvertaalproject** gestart zijn.

(Bron: [Reformatorisch Dagblad](#))

Het Britse dagblad *The Guardian* heeft de Franse voetbaltrainer **Arsène Wenger** verkozen tot 'public language champion'. Wenger, die trainer is van Arsenal, spant zich in om kinderen talen te laten leren via sportactiviteiten.

(Bron: [The Guardian](#))

Bekende taalgebruikers over 2013

DECEMBERNUMMER. Giel Beelen, Geert Joris en Vivien Waszink zijn enkele van de bekende taalgebruikers die hun mening geven over het taaljaar 2013 in het [nieuwste nummer](#) van *Onze Taal*, dat begin volgende week verschijnt.

U leest daarin ook meer over de woordenschat van de Nederlandse jager, het afscheid van Jan 'Schrijfwijzer' Renkema, de taalwrevels in de rest van Europa en het kerstliedje 'Een bakske vol met stro' van Urbanus.

[Cadeau-idee: een half of een heel jaar Onze Taal! Het eerste exemplaar kan aan uzelf of aan de ontvanger gestuurd worden.](#)

Sinterklaasgedichtenspecialist

PEILING. Morgen gaat het televisieprogramma *Kassa* (Nederland 1 om 19.05 uur) dieper in op de kwaliteit van de gedichten op websites die sinterklaasgedichten genereren. De sinterklaasgedichtenspecialist van dienst is Rutger Kiezebrink, medewerker van Onze Taal.

Veel mensen laten hun cadeau vergezeld gaan van een niet-zelfgemaakt gedicht. Wat vindt u daarvan? Is dat respectloos tegenover de ontvanger van uw cadeau of kan dat best? [Geef uw mening op de website van Onze Taal.](#)

Kleine lettertjes

Het is hoogst uitzonderlijk, maar woensdag is Taalpost niet verschenen. Een van de redacteurs had te veel lettersoep gegeten. Over letters gesproken: verschillende lezers meldden ons dat ze moeite hebben met de kleinere letters in de nieuwe lay-out van Taalpost. We werken aan een spoedige revalidatie (van onze redacteur én de lettertjes).

▶ [Aan-/afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Marc van Oostendorp (Leiden) en Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver).

Taalnieuws

Het eerste voorproefje van een nieuwe bijbelvertaling in eenvoudige taal: "De Heer zorgt voor mij, zoals een herder voor zijn schapen zorgt. Hij geeft me alles wat ik nodig heb."

(Bron: [Trouw](#))

De burgemeesters van elf grote grenssteden schrijven een brandbrief over het verdwijnen van Duits als schoolvak in Nederland. Minister Bussemaker moet ingrijpen!

(Bron: [EenVandaag](#))

Het 'Verkavelingsengels' uit de tv-serie *Eigen Kweek* is verrassend populair: "You can't put your nose in other man's menage."

(Bron: [De Standaard](#))

Taaltip: *bestuursrechte(r)lijk*

PRAKTISCH. *Bestuursrechtelijk* (zonder *r* voor *-lijk*) is juist. Het is dus bijvoorbeeld een *bestuursrechtelijke procedure*. *Rechtelijk* hoort bij het zelfstandig naamwoord *recht*. Het betekent 'volgens het recht, wettig' of 'het recht betreffend, juridisch'. Juist zijn bijvoorbeeld *iets rechtelijk bezitten* en *geschillen van rechtelijke aard*. *Rechtelijk* komt vaak voor als tweede deel van samenstellingen, zoals *bestuursrechtelijk*, *privaatrechtelijk* en *strafrechtelijk*.

Rechterlijk hoort bij het zelfstandig naamwoord *rechter*. Het komt bijvoorbeeld voor in de vaste combinaties *de rechterlijke macht* en *de rechterlijke waardigheid*. Er zijn nauwelijks samenstellingen die op *rechterlijk* eindigen; alleen *scheidsrechterlijk* komt weleens voor.

Meer informatie en voorbeelden vindt u op de website van [Onze Taal](#).

Op zoek naar een sinterklaascadeau voor een taalliefhebber? U vindt zeker iets in het aanbod van [Onze Taal](#)!

Miljoenen pagina's

INTERNET. De Koninklijke Bibliotheek in Den Haag heeft samen met onder andere de universiteitsbibliotheken en het Meertens Instituut een nieuwe zoekmachine geïntroduceerd: [Delpher](#). Met Delpher kunt u in heel veel digitale bronnen tegelijk zoeken: gedigitaliseerde kranten vanaf de zeventiende eeuw, Nederlandstalige boeken en tijdschriften, en nog veel meer. Dat soort bronnen zijn niet of nauwelijks te raadplegen via algemene zoekmachines als Google, terwijl ze wel heel bruikbaar zijn voor allerlei taalonderzoek. Zie bijvoorbeeld [Science Guide](#) voor meer achtergrondinformatie.

Is een taalfoutenrubriek op tv een goed idee?

OPINIEPEILING. Het tijdschrift *Onze Taal* wordt vernieuwd. Vanaf januari komt er onder andere een nieuwe rubriek over actuele taalonderwerpen, waarbij naar de mening van de Onze Taal-achterban wordt gevraagd. De eerste vraag staat nu op de website: '[Is een taalfoutenrubriek op tv een goed idee?](#)' Dit alles naar aanleiding van de [commotie](#) die eind vorige week ontstond over de uitspraken die Herman Pleij deed in het tv-programma *De wereld draait door*.

▶ [Aan-/afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Hoe goed verstaan mensen een spreker van een taal die **nauw verwant** is aan hun moedertaal? Het online taalspel van onderzoeksgroep MICRela is al 15.000 keer gespeeld.

(Bron: [Rijksuniversiteit Groningen](#))

De Nederlandse brouwerij Bavaria stapt naar het grondwettelijk hof van Duitsland om te voorkomen dat ze op de Duitse markt geen bier met de naam **Bavaria** meer mogen verkopen.

(Bron: [RTL Nieuws](#))

"Het is niet waar dat het gebruik van **andere talen op school schadelijk** is voor de verwerving van het Nederlands." Kris Van den Branden, professor aan de KU Leuven, legt uit hoe dat zit.

(Bron: [Duurzaam Onderwijs](#))

Weg met dat woord!

ANDERE WOORDVERKIEZING. De woorden van het jaar vliegen u weer om de oren. Maar welk woord wilt u eindelijk een flinke oorvijg geven? Zodat het nooit meer uw goede humeur vergalt? Nomineer dat woord bij het [Instituut voor Nederlandse Lexicologie](#).

Van A4'tje tot Azerbeidzjaans en van zakjapanner tot zzp'er: als spelling- en dicteefan kun je niet zonder 5000 venijnige dicteewoorden.

Taalpost 1500

AANSPREEKTITEL VOOR HET NEDERLANDS. Dit is nummer 1500 van Taalpost. Iedere week krijgt u van ons drie keer taalnieuws heet van de naald in uw inbox. We werken hard aan Taalpost. En ook aan de verfijning van de nieuwe lay-out, die bij sommige lezers nog niet op het scherm verschijnt zoals het hoort.

De voorbije dagen kregen we prachtige inzendingen voor de oproep die we in nummer [1496](#) deden. We hebben ze verzameld in een [pdf die op de website van Taalpost staat](#).

Eén inzending viel op: Jan De Vree had van zijn tekst een [filmpje](#) gemaakt. Hij, Willem Bongers-Dek en Leen Wijland winnen het boek [Heb je nou je zin?!](#)

[Waar komt pindakaas vandaan?](#) gaat naar Gerard Scharn, Esther Potters, Martine de Jager, Dominique Degryse, Marion van Voorst, Inge Otto, Wilma Melis, Don Duedos, Arnold Zegers en Marijke Buiel van Eck.

En de winnaars van ['Als u begrijpt wat ik bedoel'](#) zijn DirkJan Vos, Peter Oole, Han & Vincent de Meijer, Sven Huyninck, Mischa Westerhof, Sjors Visser, Huub Verheijden, Gilles Goulard, Miranda de Haan en

Hanny Gerritsen.

Tot maandag. Dan is er Taalpost 1501.

▶ [Aan-/afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Selfie haalde het niet als Nederlands woord van het jaar op het congres van Onze Taal. Maar bij de Engelstalige Oxford Dictionaries is *selfie* wél de laureaat.

(Bron: [Oxford Dictionaries](#))

Op vrijdag 29 november geeft Jan Renkema een **openbaar afscheidscollege** met als onderwerp 'Weg met de taal'.

(Bron: [Tilburg University](#))

Het Nederlands Bijbelgenootschap publiceert een **Bijbel in Gewone Taal** met korte zinnen en zonder moeilijke woorden.

(Bron: [Trouw](#))

Joop heeft (geen) talent

SUCCESVOL DUO. Zanger Joop Visser is een [levende legende](#). Hij werd bekend als Jaap Fischer en schreef onder meer de klassiekers *Het ei*, *De monniken*, *Om je geld* en *Jan Soldaat*. Als Joop Visser schreef hij vooral talloze satirische liedjes. Tegenwoordig treedt hij op samen met Jessica.

Deze week presenteerde het 'succesvol duo' [Joop en Jessica](#) zich als deelnemers aan het televisieprogramma *Holland's Got Talent*. Niemand van de eminente juryleden herkende de Nederlandse chansonnier. Joop en Jessica werden met veel gedruis [weggestemd](#).

[Dicteefanaten zijn lovend over het nieuwe boek 5000 venijnige dicteewoorden. Bestel het bij Onze Taal.](#)

Prisma-puzzelboeken

UITSLAG WEDSTRIJD. In Taalpost 1495 stelden we de vraag: Een van de samenstellers van *Test je Nederlands* spreekt op het congres van Onze Taal van volgende week zaterdag. Over welk woord zal hij het daar hebben?

Het ging natuurlijk over het woord *ollieklonje*, dat in het leven van Wim Daniëls een cruciale rol speelde. Hij ontdekte dat het eigenlijk om *eau de cologne* ging, een Frans woord dat naar een Duitse stad verwijst.

De twee exemplaren van *Test je Nederlands* gaan naar Willeke Lempens en Gerriane Lobbezoo. De twee exemplaren van *Test je Engels* zijn voor Rob Determeijer en Kámile Altiok. Veel puzzel- en leesplezier!

▶ [Aan-/afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via [Twitter \(@Taalpost\)](#).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Zaterdag vond in Breda het congres van Onze Taal plaats. De ruim 1300 deelnemers kozen **participatiesamenleving** als Woord van het jaar 2013.
(Bron: [NOS](#))

Ook op het congres van Onze Taal stelde Frits van Oostrom de **gratis iPad-app Vogala** voor. Met die app kunt u horen dat middeleeuws Nederlands nog altijd vlot te begrijpen is. *Vogala* zal vanaf eind december te downloaden zijn.
(Bron: [DUB](#))

De voorronden voor de 24ste editie van het **Groot Dictee der Nederlandse Taal** zijn begonnen. Meedoen kan ook via Twitter.
(Bron: [de Volkskrant](#) en [De Morgen](#))

Nederland Vertaalt

OPROEP. *Nederland Vertaalt* is een manifestatie die meer aandacht vraagt voor het grote belang van goed vertalen. Een onderdeel van *Nederland Vertaalt* is een [vertaalwedstrijd](#) met opgaven in vijf talen: Engels, Duits, Frans en Hebreeuws (te vertalen naar het Nederlands), en Nederlands (te vertalen naar het Engels). De inzendingstermijn loopt tot en met 15 januari 2014.

Carrousel, impresario, represaille ... Bereid je voor op het Groot Dictee met 5000 venijnige dicteewoorden (€ 9,99).

Taaltip: Filipino of Filipijn?

PRAKTISCH. Een inwoner van de Filipijnen kun je een *Filipino* noemen, maar ook een *Filipijn*. De vrouwelijke inwoneraanduiding is *Filipijnse*.

Deze namen mogen ook met dubbel *p* worden geschreven: *Filippijnen*, *Filippino* en *Filippijn(se)*. De Nederlandse Taalunie geeft in haar [lijst met landnamen](#) de voorkeur aan de schrijfwijze met één *p*, omdat die beter aansluit bij de uitspraak: de tweede *i* klinkt namelijk meestal als een lange *ie*. Maar de vorm met dubbel *p* is niet fout. In het Witte Boekje (2011) van Onze Taal staan *Filippijnen* en *Filippijnen* allebei vermeld.

Taalpost 1500

PRIJSVRAAG. Niet vergeten: er zijn 23 boeken te winnen met onze prijsvraag voor Taalpost 1500. Doe mee en schrijf een [ronkende aanspreektitel voor het Nederlands](#).

▶ [Aan-/afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via [Twitter \(@Taalpost\)](#).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Nederland is niet verplicht om **allochtone kinderen** op de basisschool les te geven in hun moedertaal. Dat heeft de rechter beslist in een rechtszaak die was aangespannen door Turkse belangenverenigingen. (Bron: [NOS](#))

Het project **Taal van Tilburg** van Stadsmuseum Tilburg heeft de prijs van Erfgoed Brabant gewonnen. Volgens de jury is het project 'niet zomaar gericht geweest op het behoud van dialect'. (Bron: [Weblog Taal van Tilburg](#))

Amtsschimmel, Bandsalat, Fuchtel ... De Duitse krant *Süddeutsche Zeitung* zet **bedreigde Duitse woorden** op een rij. (Bron: [Süddeutsche.de](#))

Talige ongehoorzaamheid

OPINIE. In het nieuwe nummer van *Taalschrift*, het elektronisch tijdschrift van de Nederlandse Taalunie, doet VRT-taaladviseur Ruud Hendrickx een oproep tot 'talige ongehoorzaamheid': "Beste taalgebruiker – en vooral beste Vlamingen –, vind je dat een woord of een uitdrukking prima is, gebruik het dan ongegenereerd in je standaardtaal, wat taaladviseurs of woordenboekenmakers ook mogen beweren. Na een tijdje draaien ze toch bij."

Komma's, puntkomma's, aanhalingstekens ... Wie er het fijne van wil weten, heeft aan Leestekens geregeld een uitstekend naslagwerk!

Dat is Chinees voor mij

TAALCURIOSUM. In het Nederlands zeggen we 'Dat is Chinees voor mij' wanneer we iets niet begrijpen. De Engelsen, Noren en Iraniërs zeggen dan dat het 'Grieks' is, de Tsjechen en Kroaten dat het 'Spaans' is. Maar Chinees blijkt toch de favoriete onbegrijpelijke taal, volgens [dit handige stroomdiagram](#). En de Chinezen zelf? Die spreken van een 'hemels schrift'. (Lees vooral ook het commentaar bij het bericht.)

Taalpost 1500

PRIJSVRAAG. Afgelopen woensdag plaatsten we een prijsvraag voor Taalpost 1500, die, ijs en weder dienende, over een week verschijnt. U kunt die oproep nog nalezen in [ons archief](#). We belonen 23 inzenders met een boek!

Taaldag 2013

VIDEO. Op 5 november hielden de VRT en de Nederlandse Taalunie hun zesde Taaldag, met als thema 'Taal schept kansen'. U kunt een verslag van de Taaldag bekijken op [de website van de VRT](#).

▶ [Aan-/Afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Nederlandse middelbare scholieren kunnen vanaf 2015 examen doen in het vak **Chinees**. Ongeveer veertig scholen hebben tot nu toe interesse getoond.

(Bron: [NOS](#))

Het aantal **laaggeletterden** onder 45-plussers stijgt de laatste jaren volgens deskundigen "onrustbarend". Veel mensen verleren met het ouder worden het lezen en schrijven, omdat ze het na hun schooltijd nauwelijks nog doen.

(Bron: [de Volkskrant](#))

Tv-programma's in het **Spaans** krijgen een prominenter rol bij de Emmy's, de Amerikaanse televisieprijs. Volgens de organisatie die de prijzen uitreikt, wordt de Amerikaanse tv steeds meertaliger.

(Bron: [Variety](#))

Engelse woorden voor 'snor'

Deze maand is [november](#): mannen over de hele wereld laten hun snor staan om aandacht te vragen voor (prostaat)kanker. Het woord *movember* is een samentrekking van de Engelse woorden *moustache* (snor) en *November*. De redactie van de *Oxford English Dictionary* besteedt op haar weblog in het kader van de actiemaand aandacht aan [acht Engelse woorden voor snorvormen](#). (Hoe zou de *horseshoe moustache* of de *handlebar moustache* eigenlijk in het Nederlands heten?)

5000 venijnige dicteewoorden, de Taalkalender 2014 van Onze Taal en andere [cadeau-ideeën](#).

Taalpost 1500

PRIJSVRAAG. Op vrijdag 22 november verschijnt Taalpost nummer 1500! Dat doet ons denken aan het jaar 1500: toen werd keizer Karel geboren. Zijn aanspreektitel was:

Karel, bij de gratie Gods, Heilig Rooms keizer, Semper Augustus, Koning van Duitsland, Koning van Italië, Koning van heel Spanje, Castilië, Aragón, León, Navarra, Granada, Toledo, Valencia, Galicië, Mallorca, Secillia, Córdoba, Murcia, Jaén, Algarve, Algeciras, Gibraltar, de Canarische eilanden, Koning van de Beide Siciliën, Sardinië, Corsica, Koning van Jeruzalem, Koning van de Westelijke en Oostelijke Indiën, Heer van de Eilanden en de Grote Oceaan, Aartshertog van Oostenrijk, Hertog van Bourgondië, Brabant, Lotharingen, Stiermarken, Karinthië, Krain, Limburg, Luxemburg, Gelderland, Neopatrië, Württemberg, Landgraaf van de Elzas, Prins van Zwaben, Graaf van Vlaanderen, Habsburg, Tirol, Gorizia, Barcelona, Artesië, Franche-Comté, Henegouwen, Holland, Zeeland, Ferrette, Kyburg, Namen, Roussillon, Cerdagne, Drenthe, Zutphen, Markgraaf van het Heilige Roomse Rijk, Burgau, Oristano en Gociano, Heer van Friesland, het Wendland, Pordenone, Biskaye, Molin, Salins, Tripoli en Mechelen.

Om nummer 1500 van Taalpost te vieren, vragen we u in dezelfde stijl een aanspreektitel voor de Nederlandse taal te bedenken. De aanspreektitel moet beginnen met 'Nederlandse taal'. Daarna mag u het kort houden, maar ook breedvoerig zijn. Het maximale aantal lettertekens per inzending is 1500. Laat uw hersenen werken, kom creatief uit de hoek en stuur uw inzending uiterlijk 19 november naar redactie@taalpost.nl.

We bundelen alle inzendingen in één pdf, met de titel: 'Het Nederlands, een taal die aanspreekt'. De pdf is vanaf vrijdag 22 november op de website van Onze Taal en Taalpost te downloaden. En er is meer: uit alle inzendingen kiezen we drieëntwintig winnaars. De te winnen prijzen zijn de boeken *Heb je nou je zin?!* (driemaal), *Waar komt pindakaas vandaan?* (tienmaal) en *'Als u begrijpt wat ik bedoel'* (tienmaal).

▶ [Aan-/Afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Marc van Oostendorp (Leiden) en Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver).

Taalnieuws

In Duitsland wordt al enige tijd veel zorg besteed aan geslachtsneutraal taalgebruik. Slaat men daar inmiddels niet in door, vraagt de krant *taz* zich af.

(taz.de)

Columnist Folkert Jensma van *NRC Handelsblad* neemt het jargon van de rechtspraak door. "Wie juridische taal wil begrijpen heeft een schaar nodig of een hi-liter [= markeerstift]."

(NRC Handelsblad)

Talen over de hele wereld hebben volgens Nijmeegs onderzoek los van elkaar hetzelfde woordje ontwikkeld. Taaljournalist Gaston Dorren legt het helder uit.

(Weblog taaljournalist)

Taaltip: *Colbertjes/colbertjes* en *Nikes/nikes*

Op zoek naar koopjes snuffel je tussen de afgeprijsde *colbertjes* (met kleine letter) en *Nikes* (met hoofdletter). Dat is eigenlijk vreemd, want niet alleen *Nike* is een eigennaam, maar *colbert* van oorsprong ook. Dit jasje dankt zijn naam aan de Fransman Jean-Baptiste Colbert, een bekende staatsman uit de zeventiende eeuw. Waarom dat zo is, is onduidelijk - zelf scheen hij geen colberts te dragen.

In elk geval is *colbert* in de loop van de tijd een 'gewoon' woord geworden, een benaming voor een jasje, waarbij niemand meer dacht aan meneer Colbert. Hetzelfde is gebeurd met *spencer* (niemand denkt daarbij nog aan de tweede graaf van Spencer) en met *aspirine* (eigenlijk een Duits merk: *Aspirin*).

Eigennamen van personen en merknamen kunnen dus 'gewone' woorden worden. Dan verliezen ze hun hoofdletter (op onze website staan [meer voorbeelden](#)). Bij een *Nike*, een *Gucci*, een *Apple*, een *Philips*, een *Toyota*, enzovoorts is de verwijzing naar het merk (nog) te sterk; daarom schrijf je deze woorden met een hoofdletter.

De kaarten voor het Onze Taal-congres 'De wortels van het Nederlands' zijn vorige week verstuurd. Er zijn nog enkele plaatsen over. [Bestel snel!](#)

Hoe heten individuele tenen?

Op de website Recensiekoning.nl wordt van alles gerecenseerd - zelfs dingen die nog niet bestaan. Blogger Joost merkt [in dit stukje](#) op dat er nog geen algemeen geaccepteerde woorden bestaan om de vijf tenen aan een voet te benoemen. Hij noemt enkele voorbeeldrijtjes ('grote teen, lange teen, middenteen, die andere teen, kleine teen', 'grote teen, potige teen, mopperteen, brilteen, teenin') en geeft zijn eigen idee alvast vier sterren.

▶ [Aan-/afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Leren is te sterk gekoppeld aan 'niet kennen', ook in het schrijfvaardigheidsonderwijs. Freerk Teunissen pleit er in het *Tijdschrift voor Remedial Teaching* voor om **kwaliteit te herkennen** in plaats van fouten te diagnosticeren.

(Bron: [School voor schrijftraining](#))

Vlaamse scholen mogen vanaf het volgende schooljaar een op de vijf **lessen in een andere taal** geven.

(Bron: [Het Belang van Limburg](#))

78 procent van de Vlamingen **zegt 'gij'** tegen zijn of haar partner. 59 procent gebruikt 'gij' ook tegenover collega's.

(Bron: [De Standaard](#))

Anglicisme

VERKIEZING. De tijd van internetverkiezingen is weer aangebroken. Dit jaar kunt u ook kiezen voor het mooiste 'anglicisme van het jaar'. Internetfenomeen Milfje Meulskens wil er met deze verkiezing op wijzen dat Engelse leenwoorden soms een verrijking van de taal kunnen zijn.

De beste en nuttigste nieuwe uit het Engels geleende woorden kunt u plaatsen op www.anglicisme.nl. Daar vindt u ook een uitgebreide toelichting bij de nieuwe verkiezing.

De kaarten voor het Onze Taal-congres 'De wortels van het Nederlands' zijn verstuurd. Er zijn er nog een paar over! Bestel ze snel.

Geen hond die ernaar kraait

UITSLAG WEDSTRIJD. In [Taalpost 1488](#) hadden we het over het boek *Geen hond die ernaar kraait* van Friederike de Raat. De vraag luidde: wat is volgens De Raat 'geraspte Parmezaan'? Bijna alle 420 deelnemers wisten dat het om een geraspte inwoner van Parma gaat, want *parmezaan* moet met een kleine letter worden geschreven als je het over kaas hebt. De drie exemplaren van het boek gaan naar Steven Beek (bekijk hoe hij zich [geraspte Parmezaan](#) voorstelt), Cindy Bosman en Lex Gommers. Veel leesplezier.

Prisma-puzzelboeken

WEDSTRIJD. *Test je Nederlands* en *Test je Engels* zijn twee nieuwe puzzelboeken van Prisma voor jongeren van 9 tot 15 jaar. We mogen van beide puzzelboeken twee exemplaren weggeven. Een van de samenstellers van *Test je Nederlands* spreekt op het [congres](#) van Onze Taal van volgende week zaterdag (er zijn nog kaarten!). Beantwoord deze vraag: over welk woord zal hij het daar hebben? Stuur

uw antwoord en uw adresgegevens voor 19 november naar de [redactie van Taalpost](#).

▶ [Aan-/Afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via [Twitter \(@Taalpost\)](#).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Studenten die goed scoren in een test op academische taalvaardigheid, hebben **een grotere slaagkans**. Dat blijkt uit een onderzoek aan de KU Leuven.

(Bron: [De Standaard](#))

Ben je voetballer bij Manchester City en wil je Engels leren? Dan kijk je toch gewoon naar de **Teletubbies**.

(Bron: [Gazet Van Antwerpen](#))

Het Aloysius College uit Den Haag biedt als eerste middelbare school in Nederland het examenvak **Pools** aan.

(Bron: [Omroep West](#))

Jong geleerd

KINDERPAGINA. Bericht voor de jongste lezers (en hun ouders en docenten) van het tijdschrift *Onze Taal*. Vanaf januari komt er ook een kinderpagina in *Onze Taal*. In iedere aflevering staat een brief van een jongen of meisje tot en met 12 jaar.

Heeft iemand bij jou in de klas iets grappigs gezegd over taal? Heb je mooie of lelijke nieuwe woorden gehoord? Heb je een tip? Of wil je zomaar iets kwijt over woorden, zinnen of taalles? Stuur dan een e-mail naar kinderpagina@onzetaal.nl.

Gebruik maximaal 125 woorden en stuur je adres en een foto mee. Je maakt kans op een prijs. (Alle leerkrachten, vaders en moeders: geef het thuis en in de klas alsjeblijft door!)

[De wortels van het Nederlands.](#) *Nog enkele kaarten beschikbaar voor het Onze Taal-congres over etymologie op 16 november in Breda!*

Enquête Van Dale Online op school

OPROEP. Van Dale heeft een nieuw product: *Van Dale Online op school*. Dat is een webpagina waartoe leerlingen tijdens de lessen in taalvakken toegang kunnen krijgen om de Van Dale-pocketwoordenboeken te raadplegen. Van Dale heeft een enquête voor havo- en vwo-leerlingen en taaldocenten gemaakt over de vraag: hoe moet deze pagina ingericht worden?

Ben je een havo- of vwo-leerling? Doe mee aan de [leerlingenenquête](#). Taaldocent? Doe mee aan de [docentenenquête](#). Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer 5 minuten en is anoniem.

Zelf geen taaldocent of havo- of vwo-leerling? Deel dit bericht dan met docenten en leerlingen.

▶ [Aan-/afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via [Twitter \(@Taalpost\)](#).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

Hoe hoog reikt uw **taal-IQ**? Doe de test van de KU Leuven, *De Standaard* en Radio1.
(Bron: [De Standaard](#))

Schrijfster Renske de Greef wil dat we iets doen aan het woord **slet**. Bijvoorbeeld: het als geuzennaam gebruiken.
(Bron: [de Volkskrant](#))

Enkele dronken jongeren hebben een **lama** met de naam **Serge** uit een circus in Bordeaux gekidnapt. De Franse zanger Serge Lama reageert geamuseerd.
(Bron: [Le Parisien](#))

Getikt?

FILMPJE. Staat er ergens in huis nog een oude typemachine weg te kwijnen? Daar is kunst mee te maken. Kijk maar naar het [filmpje](#) van de BBC over [Keira Rathbone](#). Ze maakt prachtige tekeningen met veel getik ... en geduld.

[De wortels van het Nederlands. Nog enkele kaarten beschikbaar voor het Onze Taal-congres over etymologie op 16 november in Breda!](#)

Taaltip

PRAKTISCH. Is het: 'Dat lijkt nergens op' of 'Dat lijkt nergens naar'?

Om uit te drukken dat iets heel slecht is, kun je in deze uitdrukking zowel *op* als *naar* gebruiken. De versie met *naar* is vermoedelijk het oudst. Het historische *Woordenboek der Nederlandsche Taal* geeft alleen *nergens naar lijken*, en vermeldt daarbij dat deze uitdrukking is gevormd naar het Franse *ne ressembler à rien* ("niet overeenkomen met eenig ander ding"). In het Nederlands kreeg *nergens naar lijken* de sterk negatieve betekenis 'volstrekt niet te pas komen'.

Later is ook 'Dat lijkt nergens op' als synoniem in gebruik gekomen, al drukt 'Dat lijkt nergens naar' misschien toch nog sterker uit dat de spreker iets totaal niet geslaagd vindt.

Gezonde teksten, gezond eten

OPROEP. De Rijksuniversiteit Groningen zoekt mensen die mee willen doen aan een onderzoek naar voorlichting over groente- en fruitconsumptie via een Android-app: de Groente & Fruit hAPP.

Als u meedoet, kan u worden gevraagd om in een periode van zes maanden zes keer in te loggen om vragen te beantwoorden en een tekst te beluisteren of te lezen. Onder de deelnemers worden prijzen verloot, waaronder twee tablets ter waarde van 200 euro.

De Groente & Fruit hAPP staat in [Google Play](#).

▶ [Aan-/Afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).

Groot en klein nieuws over taal. Drie keer per week gebundeld en in uw postbus gedropt door Erik Dams (Sint-Katelijne-Waver) en Marc van Oostendorp (Leiden).

Taalnieuws

'Noord' kan wel weg. De D66-fractie in **Noord-Brabant** wil dat de provincie een andere naam krijgt.
(Bron: [AD](#))

De Leidse taalwetenschapper Lisa Cheng krijgt vijf miljoen subsidie voor onderzoek naar **meertaligheid**.
"En waarom moet die tweede taal in Nederland eigenlijk Engels zijn?"
(Bron: [Universiteit Leiden](#))

Geletterdheid is goed voor de gezondheid. "Het zou de samenleving 127 miljoen euro schelen als er **geen laaggeletterden** zouden zijn."
(Bron: [De Telegraaf](#))

Woord van het jaar

VERKIEZING. Op 16 november, tijdens het tweejaarlijkse congres van Onze Taal, kiezen de 1400 bezoekers het **Onze Taal-'woord van het jaar'**: het woord dat het jaar 2013 het best karakteriseert. Weet u nog kandidaat-woorden die absoluut niet in de verkiezing mogen ontbreken? Woorden – nieuw of niet nieuw – die dit jaar ineens veelvuldig in de (sociale) media of op straat te horen en te lezen waren en zijn? Geef ze dan door via 2013@onzetaal.nl.

Meer informatie en een lijstje woorden ter inspiratie vindt u bij [Onze Taal](#).

[De wortels van het Nederlands.](#) Nog een klein aantal kaarten beschikbaar voor het **Onze Taal-congres over etymologie op 16 november in Breda!**

Nederland Leest

BOEKEN. Vandaag begint in Nederland de actie '**Nederland Leest**': in alle openbare bibliotheken kunnen lezers een gratis exemplaar krijgen van *Erik of het klein insectenboek* van Godfried Bomans. ("Erik lag, juist op het ogenblik dat dit boekje begint, in het oude bed van grootmoeder Pinksterblom met de troonhemel en de zijden kwasten, en keek over de rand van het blanke laken de schemerige kamer in.") In de boekwinkel is een luxe-editie van het boek te koop.

De campagne, die de hele maand november duurt, wordt vanmiddag in het Leidse museum Naturalis [geopend door Philip Freriks](#). Het museum is vandaag de hele dag open op vertoon van een exemplaar van *Erik*.

Spellingcontrole in een andere taal

PRAKTISCH. Hoe stel je de **spellingcontrole** van Word in op een andere taal? De website van het blad *ComputerTotaal* legt het uit [in drie stappen](#).

▶ [Aan-/Afmelden](#)

▶ [Archief](#)

Taalpost is een uitgave van het [Genootschap Onze Taal](#).
U kunt Taalpost ook volgen via Twitter ([@Taalpost](#)).